

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied gemeente Mill en Sint Hubert

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

12 september 2011 / rapportnummer 2560-35

1. Hoofdpunten van het plan-MER

De gemeente Mill en Sint Hubert gaat het bestemmingsplan voor haar buitengebied herzien. Omdat het bestemmingsplan mogelijk kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten en omdat effecten op omliggende Natura 2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag bij deze procedure is de gemeenteraad van Mill en Sint Hubert.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het plan-MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieu-belang in de besluitvorming het plan-MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- concretisering van de ruimtelijke ambities uit de concept-structuurvisie naar bestemmingsplanniveau, deze concretiseringslag geeft sturing aan de alternatiefontwikkeling en de beoordeling van de alternatieven;
- inzicht in de totstandkoming van alternatieven;
- inzicht in de 'milieugebruiksruimte' in het gebied met name op het gebied van landschap, cultuurhistorie, natuur, bodem- en waterkwaliteit en waterkwantiteit;
- de maximaal mogelijke effecten van de alternatieven op in ieder geval de aspecten natuur, bodem en water, landschap, cultuurhistorie en leefomgevingskwaliteit;
- een Passende beoordeling wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten.

De samenvatting is het deel van het Plan-MER dat wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet zelfstandig leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het plan-MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in detail welke informatie in het plan-MER moet worden opgenomen. Zij bouwt in haar advies voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (Notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de Notitie R&D al voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond

Het bestemmingsplan bouwt voort op de concept-structuurvisie. In de structuurvisie geeft de gemeente haar visie op de gewenste ontwikkelingen in het buitengebied. De gemeente heeft de ambitie om de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden te beschermen en/of te versterken en de mogelijkheden voor recreatief medegebruik te verbeteren.

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl.

Daarnaast wil de gemeente ontwikkelruimte geven aan de landbouw indien deze ontwikkelingen goed in het landschap in te passen is en voor zover de milieuruimte daarvoor aanwezig is. De Commissie adviseert om de in de structuurvisie genoemde doelen en ambities alsmede de beleidsmatige aandachtspunten voor het plan-MER te concretiseren naar:

- bouwstenen die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van alternatieven;
- criteria die als toetsingskader voor de beoordeling van de effecten van het plan en de alternatieven kunnen dienen.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Beschrijving voorgenomen activiteit

In de Notitie R&D is aangegeven dat de gemeente met het nieuwe bestemmingsplan buitengebied een adequate juridisch planologische regeling voor het buitengebied van de gemeente wil realiseren. Voor het opstellen van het plan-MER zijn de veehouderijen van belang maar daarnaast ook de andere beoogde ontwikkelingen die een milieu- of ruimtelijke impact kunnen hebben. Bijvoorbeeld, het subdoel 'vasthouden van gebiedseigen water' kan tot gevolg hebben dat andere functies in waterretentiegebieden worden beperkt in hun ontwikkelingsmogelijkheden en het subdoel 'ontwikkelen van het recreatief gebruik' kan gevolgen hebben voor de agrarische ontwikkeling en de infrastructuur. De Commissie adviseert keuzes ten aanzien van functies en hun ruimtelijke gevolgen inzichtelijk te maken in het Plan-MER

Beschrijf in het plan-MER hoeveel ruimte het bestemmingsplan maximaal gaat bieden aan activiteiten die aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben al dan niet in combinatie met elkaar. Voor veehouderij gaat het dan om ontwikkelruimte in oppervlakte bouwblokken. Het bestemmingsplan kent een aanzienlijke hoeveelheid wijzigingsbevoegdheden. Hierdoor ontstaat een bepaalde mate van flexibiliteit. De impact op het milieu kan door deze wijzigingsbevoegdheden zeer divers zijn. De Commissie adviseert om in het plan-MER hierop te anticiperen door de bandbreedte in mogelijke ontwikkelingen op basis van de wijzigingsbevoegdheden in beeld te brengen. Noem daarbij tevens de randvoorwaarden die het toetsingskader bij de toepassing van de wijzigingsbevoegdheden zullen bepalen. Deze verkenning van bandbreedte kan vervolgens met de alternatieven verder worden ingevuld.

Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen in het bestemmingsplan behoren tot het voornemen en welke tot de referentiesituatie (zie §3.3. van dit advies). De Commissie hanteert hierin de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Daarmee behoren de volgende elementen in het bestemmingsplan tot de voorgenomen activiteit:

- Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund;
- (Her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen dus niet benutte vergunningruimte, maar ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is;
- "Illegale" situaties die worden gelegaliseerd.

3.2 Alternatieven en milieugebruiksruimte

In de notitie R&D wordt aangegeven dat twee alternatieven voor intensieve veehouderij zullen worden onderzocht. Tijdens het locatiebezoek² is door de gemeente aangegeven dat alternatief B in de huidige vorm geen realistisch alternatief is. De Commissie adviseert om bij alternatief B in het Plan-MER bijvoorbeeld te variëren met meer of minder veehouderijbedrijven in het verwevingsgebied of een extra bestemmingscategorie 'kleinschalige veehouderij'³ te beschouwen.

Daarnaast adviseert de Commissie om bij de alternatiefontwikkeling, ook gezien de ruime hoeveelheid wijzigingsbevoegdheden, mogelijkheden te onderzoeken om de milieu-impact te verminderen. Maak daarbij ook gebruik van de gebiedsgerichte aandachtspunten zoals geformuleerd in het voorontwerpbestemmingsplan⁴. Suggesties voor alternatieven of varianten zijn bijvoorbeeld:

- al dan niet omzetten van grondgebonden landbouw naar intensieve veehouderij en andersom;
- maximaal inzetten op versterking van landschaps- en natuurwaarden in het gebied ten oosten van de Peelontginningen;
- maximaal inzetten op diversiteit tussen de deelgebieden door bijvoorbeeld een alternatief te beschrijven waarin uitsluitend in bepaalde zones schaalvergroting wordt toegestaan, of deze vergroting uitsluitend toe te staan als deze met schaalverkleining of sanering van agrarische bouwblokken op bepaalde plekken (landschap/natuur/recreatie) wordt gecompenseerd;
- wel of geen mestvergisting en energieopwekkingsinstallaties.

Milieugebruiksruimte

In het Plan-MER gaat het niet alleen om de gevolgen van de ontwikkelingen die met het plan mogelijk worden gemaakt maar ook om de ruimte die er is om deze ontwikkelingen te accommoderen. De Commissie adviseert de milieugebruiksruimte te bepalen aan de hand van de volgende systematiek:

- 1) Geef de omvang aan van de (eventuele) ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Deze wordt bepaald door beleid en wet- en regelgeving gerelateerd aan natuur (o.a. verdroging, verzurende en vermestende stoffen), bodem- en waterkwaliteit en waterkwantiteit, landschap, cultuurhistorie, luchtkwaliteit en geluid- en geurhinder, en door de heersende milieubelasting. Ga ook in op provinciaal en landelijk beleid dat in ontwikkeling is.
- 2) Breng, zoveel mogelijk gebaseerd op recente gegevens zoals bedrijfsontwikkelingsplannen, de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten in beeld met hun milieueffecten. Breng tevens de bedrijfsbeëindiging in beeld.

---

² De Commissie heeft op 29 juli 2011 een bezoek gebracht aan de gemeente Mill & St Hubert.

³ De grens voor het overwegen van een bestemmingswijziging is gesteld op 10 nge. Met als argument dat er veel oudere, potentieel stoppende boeren, toch nog wat vee op hun oude dag willen weiden, en om die reden hun agrarische bestemming willen houden. Met een restrictie in de bestemming waarbij geen nieuwe ruimtelijke agrarische ontwikkelactiviteiten wordt geboden is wellicht een mogelijkheid om het aantal locaties waar ontwikkelingen in de toekomst mogelijk worden gemaakt, aanzienlijk te reduceren.

⁴ pagina 52 voorontwerpbestemmingsplan

- 3) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de milieubelasting als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden.
- 4) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting. Motiveer deze keuzes.
- 5) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld aan de activiteiten die met het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt.

3.3 Referentiesituatie

De (milieueffecten van) de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het Plan-MER, waarmee het voornemen en de alternatieven vergeleken moeten worden. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie: hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen. De Commissie adviseert om de gehanteerde referentiesituatie te onderbouwen.

Huidige situatie

Veelal zit er verschil tussen de huidige feitelijke situatie en de vergunde situatie. De feitelijke bestaande situatie bestaat uit alle vergunde activiteiten die al zijn gerealiseerd, dit is dus niet de huidige juridische situatie.⁵ De vergunde of juridische situatie kan hiervan afwijken. In de notitie R&D is aangegeven dat de vergunde situatie in de gemeente kan worden beschouwd als de huidige feitelijke situatie. Onderbouw dit in het plan-MER (bijvoorbeeld op basis van recente CBS-cijfers).

Autonome ontwikkeling

- Toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied:
  - Het deel van de reeds bestemde en tevens vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn ingevuld wordt.⁶
  - Activiteiten waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen horen in principe **niet** tot de autonome ontwikkeling. Uitzondering hierop zijn activiteiten waarvan de kans groot is dat deze in de nabije toekomst gerealiseerd worden.
- Generieke beleidsontwikkelingen zoals het Besluit Huisvesting, het Nationaal Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit en de Brabantse Verordening Stikstof en Natura 2000.

In het geval van onzekerheden adviseert de Commissie om te werken met bandbreedtes en op basis van een gevoeligheidsanalyse aan te tonen in hoeverre het plan realiseerbaar is. Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

---

⁵ Eventuele "illegale" situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie; het bestuur kan immers kiezen om deze situatie met de bestemmingsplanwijziging te legaliseren, dan wel om handhavend op te treden.

⁶ Naast afwijkingsbesluiten in de omgevingsvergunningen kan ook sprake zijn van 'oude' projectbesluiten en wijzigingsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld, maar nog niet gerealiseerd. Als ze binnenkort wel worden gerealiseerd zijn ze onderdeel van de autonome ontwikkeling.

Beschrijving milieusituatie in de referentiesituatie

Beschrijf in ieder geval de volgende milieuaspecten van de referentiesituatie:

- een beschrijving van de ontwikkelingen in de veehouderij in en rond het plangebied als gevolg van het Besluit huisvesting, het Actieplan Ammoniak en Veehouderij en de Verordening stikstof en Natura 2000, omdat deze gezamenlijk de ontwikkelruimte bepalen;
- de ontwikkeling van de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen;
- de emissie van verzurende/vermestende stoffen in het plangebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur in Natura 2000-gebieden en de gebieden die behoren tot de Ecologische Hoofdstructuur.

4. Beschrijving milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Het plan-MER moet de gevolgen beschrijven van alle relevante ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor zover die kunnen leiden tot aanzienlijke milieueffecten. Om het plan te kunnen toetsen aan wettelijke normen en beleid dient het plan-MER de milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke ontheffingen en vrijstellingen, en gebruik van wijzigingsbevoegdheden (zie ook § 3.1 van dit advies).

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming.

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten –waar relevant– ook cumulatief in beeld.

Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten de effecten voor zover mogelijk kwantitatief. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Geef leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer, als ook de maatregelen die kunnen worden ingezet als in de praktijk bij uitvoering van het voornemen de effecten groter zijn dan voorzien.

De Commissie geeft in de volgende paragrafen in meer detail aan welke informatie in het plan-MER moet worden opgenomen.

4.2 Natuur

Het plan-MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Schets een algemeen beeld van de natuurwaarden in het plangebied en het studiegebied. Beschrijf de mogelijke (positieve en negatieve) effecten door mogelijke ontwikkelingen in het bestemmingsplan op deze natuurwaarden.

4.2.1 Gevolgen voor gebieden

Algemeen

In het plan-MER moet aangegeven worden waar voor vermessing, verzuring, verstoring, vervuiling, verdroging en lichthinder gevoelige gebieden liggen ten opzichte van het plangebied. Motiveer het studiegebied met ondersteuning van duidelijk kaartmateriaal. Geef aan welke beschermde status de gebieden hebben.⁷ Voor de effectbepaling op Natura 2000-gebieden en Wav-gebieden (zie EHS) wordt gebruik gemaakt van een model. Geef informatie over dit model, de hierbij gehanteerde aannames en aanpak, zodat de modellering navolgbaar wordt.

Natura 2000-gebieden

Hoewel binnen het plangebied geen Natura 2000-gebieden liggen, kunnen maatregelen binnen het plangebied leiden tot gevolgen voor gebieden op afstand. Volgens de Notitie R&D wordt in het MER gebruik gemaakt van de Provinciale verordening stikstof en Natura 2000. Deze verordening heeft als doel om de stikstofdepositie vanuit de veehouderijen op Natura 2000-gebieden in de provincie te verminderen, door uit te gaan van strenge emissie-eisen (BBT++) en saldering door middel van een depositiebank. De Commissie heeft geen inzicht in de wijze waarop de saldering in de depositiebank tot stand komt en wat dit betekent voor specifieke locaties van habitattypen binnen een Natura 2000-gebied.⁸ Als negatieve effecten op specifieke locaties aan de orde kunnen zijn, geef dan in het MER aan hoe deze voorkomen kunnen worden binnen het bestemmingsplan. Zo kan in het MER worden afgewogen of een zonerings van activiteiten in nabijheid van natuurgebieden gewenst is.

Voor de effecten op natuur zijn ook andere aspecten dan stikstofdepositie en andere activiteiten dan veehouderijen relevant. Om de effecten van het voornemen en alternatieven op Natura 2000-gebieden goed in beeld te kunnen brengen, is daarom ook de volgende informatie noodzakelijk:

- Emissies uit andere bronnen dan veehouderijen. De verordening ziet alleen op emissies van veehouderijen. Andere emissiebronnen als verkeer en industrie kunnen ook op zichzelf en in cumulatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Om de effecten van stikstofdepositie als gevolg van veehouderijen in cumulatie met andere activiteiten in beeld te kunnen brengen, moet de depositietoename door veehouderijen worden berekend;
- Andere mogelijke effecten van activiteiten op natuurwaarden. De verordening richt zich alleen op het aspect stikstof en niet op andere mogelijke effecten, zoals verdroging, verstoring of versnippering.⁹

Omdat Natura 2000-gebieden in naburige provincies (en in het buitenland) buiten de reikwijdte van de Brabantse verordening vallen, zullen ook de effecten op deze gebieden in beeld moeten worden gebracht.

---

⁷ Bijvoorbeeld Natura 2000-gebied, beschermd natuurmonument, Ecologische Hoofdstructuur (EHS) inclusief de zeer kwetsbare EHS-gebieden zoals die zijn aangewezen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij en mogelijke ecologische verbindingzones.

⁸ Het kan voorkomen dat op één locatie waar het habitatype binnen het Natura 2000-gebied voorkomt een toename plaatsvindt, terwijl de depositie op het habitatype gemiddeld gelijk blijft of zelfs afneemt. Omdat de kwaliteit van het habitatype per locatie verschillend kan zijn, kan die toename gevolgen hebben voor het realiseren van een instandhoudingsdoelstelling.

⁹ De Verordening houdt niet expliciet rekening met de effecten op het leefgebied van vermessing- of verzuringgevoelige soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Beschrijf voor zover relevant per Natura 2000-gebied:

- de habitattypen en soorten die deel uitmaken van de voor het gebied geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen en die gevoelig zijn voor depositie van verzurende en/of vermestende stoffen;
- de effecten van het voornemen ten opzichte van de **feitelijke, actuele situatie**¹⁰;
- de huidige staat van instandhouding en eventuele verbeteropgaven.

Indien blijkt dat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten dient een Passende beoordeling (herkenbaar) in het plan-MER te worden opgenomen. In de Passende beoordeling moet worden onderzocht of de effecten van het plan in cumulatie met de effecten van andere plannen en projecten leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹¹ met succes wordt doorlopen.¹² In de Passende beoordeling mag rekening worden gehouden met mitigerende maatregelen (in de voortoets om te bepalen of een Passende beoordeling nodig is mag dit niet).

Betrek recente ontwikkelingen rond de programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in relatie tot de beheerplannen wanneer mogelijk en wenselijk bij de effectbeoordeling.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Beschrijf de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van de (provinciale) EHS. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Betrek daarbij in ieder geval mogelijke gevolgen van verzurende/vermestende stoffen waaronder de bos- en natuurgebieden die in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) zijn aangemerkt als zeer kwetsbaar. Ga daarnaast in op verstoring, bodem- en watervervuiling, verdroging en lichthinder. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader.¹³ Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden. Geef ook aan welke positieve effecten voor de EHS te verwachten zijn door de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

---

¹⁰ Voor het bepalen van eventuele effecten op Natura 2000-gebieden is het van belang de alternatieven te vergelijken met de *feitelijke actuele situatie van het milieu*. De situatie op basis van het vergunningenbestand kan niet zonder meer worden gebruikt omdat de praktijk leert dat het aantal daadwerkelijk aanwezige dieren aanzienlijk onder het vergunde aantal dierplaatsen kan liggen. Indien op bedrijfsniveau alleen vergunninggegevens beschikbaar zijn, maak dan een inschatting van de huidige dierbezettingen. Daarmee wijkt het toetsingskader af van het plan-MER.

¹¹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

¹² Art. 19g en 19h, Natuurbeschermingswet 1998.

¹³ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, passend binnen de Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

4.2.2 Gevolgen voor (leefgebieden van) soorten

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied¹⁴. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor (de leefgebieden van) deze beschermde soorten. Zo kunnen bij aantasting van landschapselementen of bij vervanging van agrarische gebouwen rust- en verblijfplaatsen voor amfibieën en vleermuizen verdwijnen of verminderen. Bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Geef aan of in een later stadium voor activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt ontheffingen nodig zijn en op grond waarvan verondersteld wordt dat die ontheffingen verleend zullen worden.

4.3 Bodem en water

Beschrijf welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf de mogelijke effecten van activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt op de bodemkwaliteit, geomorfologie en oppervlakte- en grondwater (kwantiteit en kwaliteit). Ga ook in op eventuele positieve effecten. Ga specifiek in op de gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en water door bijvoorbeeld de glastuinbouw. Breng hierbij een verband aan met de doelstellingen die voortkomen uit de Kaderrichtlijn Water en het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR). Doe dit expliciet voor beekbegeleidende natuur¹⁵ langs de Lage Raam en het gebied Tongelaar. Geef aan welke beschermende maatregelen getroffen kunnen worden. De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de water-toets in het plan-MER op te nemen. Geef aan is afgestemd met de waterbeheerder.

4.4 Landschap en cultuurhistorie (inclusief archeologie)

Het grondgebied van de gemeente Mill en Sint Hubert is in de concept-structuurvisie verdeeld in vier aparte landschapszones met elk specifieke doelen (Middenpeel, Peelkant, Peelzoom en Maasterras-zone). Naast deze vier landschappelijke zones zijn enkele zone overstijgende ensembles gedefinieerd met als belangrijkste de Raamvallei. waaraan in de structuurvisie zeer veel waarde wordt gehecht en waarvoor de status van Nationaal Landschap wordt geambieerd. Het bestemmingsplan is bij uitstek de planvorm om de in de structuurvisie geformuleerde doelen verder uit te werken en te concretiseren. Geef in het plan-MER aan hoe de ambities en plannen in het bestemmingsplan nader kunnen worden ingevuld. Onderzoek dit eventueel in een extra alternatief waarbij de landschappelijke kwaliteit leidend is, uitgaande van de vier verschillende landschapstypen.

---

¹⁴ Doe dit eventueel op het niveau van leefgebieden (zie ook de zienswijze van de Brabantse Milieufederatie). Besteed ook aandacht aan de positieve gevolgen voor de kwaliteit van deze leefgebieden.

¹⁵ Zie o.a. de brochure van het door de minister van LNV (thans EL&I) in het leven geroepen Deskundigenteam Beekdallandschap (secretaris: dick.groenendijk@vlinderstichting.nl).

Beschrijf in het plan-MER de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische (inclusief archeologische) waarden in het gebied.¹⁶ Bij de beschrijving van cultuurhistorische waarden wordt meestal onderscheid gemaakt tussen fysieke, inhoudelijke en belevingskwaliteit. Ga daarbij ook in op de zone-overstijgende waarden, de samenhang van de waarden binnen het plangebied. Besteed aandacht aan de landschappelijke ensembles of parels die in de structuurvisie worden onderscheiden. Maak gebruik van het reeds verzamelde materiaal in de structuurvisie.

Ga in het plan-MER op de effecten op het bestaande landschap.¹⁷ Beschrijf de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het plan voor de zone-overstijgende waarden. Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing van bouw mogelijkheden om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen. Ga in op:

- de kansen om landschapskwaliteiten te verhogen of nieuwe toe te voegen, bijvoorbeeld door het al dan niet toestaan van uitbreidingen op agrarische bouwvlakken;
- de kansen voor de waterbergingsopgave in de Raamvallei.

Van belang is dat landschapseffecten en wijze van inpassing op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden. De Commissie adviseert eenzelfde kwaliteit kaartmateriaal te gebruiken als in de structuurvisie. Dit vergemakkelijkt de afstemming, communicatie en geeft helderheid in keuzes.

4.5 Leefomgevingskwaliteit

Beschrijf in het plan-MER de effecten op de leefomgeving ten gevolge van het plan.

Recreatief verkeer

Ga in op de (on)mogelijkheden van recreatief medegebruik van de relatief smalle wegen in het plangebied. Bespreek hierbij tevens de (on)mogelijkheid tot het creëren van nieuwe fiets- en wandelpaden.

Geur

Bepaal de (cumulatie van) geurhinder. Geef weer welke milieugebruiksruimte voor geurhinder aanwezig is voor de verschillende gebiedscategorieën. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus. Geef aan hoe de referentiesituatie en de alternatieven zich verhouden tot de Wet geurhinder en veehouderij en het lokale beleid, dat nog in ontwikkeling is. Betrek hierbij ook het geurbeleid van de omliggende gemeenten, dat mogelijk van invloed kan zijn op de eigen gemeente.

---

¹⁶ Denk daarbij aan schaal, dichtheid, reliëf, openheid, natuurlijke elementen (water, vegetatie en opgaande beplanting), (water)wegen, landschapsvormende processen, beleving van het landschap, zichtlijnen, aanwezige cultuurhistorische patronen en elementen. Ga ook in op vervangbaarheid, zeldzaamheid, gaafheid en kenmerkendheid van de waarden.

¹⁷ Denk aan vernietigen elementen, materiële veranderingen aan elementen, functieveranderingen, het versnijden, vullen of juist verder openen van de ruimte, reliëfwijzigingen. Ga na of deze effecten leiden tot structuur- of relatiewijzigingen (samenhang) en wijzigingen in zichtbaarheid, belevingskwaliteiten en/of de waardering van het landschap.

Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van in het bijzonder fijn stof (PM_{10})^{18,19} te beschrijven, ook onder de grenswaarden.²⁰ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van (bestaande) berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Als hiervan gebruik wordt gemaakt, presenteer dan de resultaten van de berekeningen middels verschilcontourenkaarten²¹ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.²² Eenvoudige berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Laat zien welke alternatieven en mitigerende maatregelen mogelijk zijn om fijn stofemissies zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de luchtkwaliteit te verbeteren.

Geluid

Ga in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidsbeleid.

Licht

Geef aan of er sprake kan zijn van lichthinder door ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt.

Gezondheid

Ga in op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van de alternatieven hierop.

Beschrijf daarnaast in het plan-MER de risico's met betrekking tot zoönosen²³, zoals o.a. Q-koorts en MRSA²⁴, en de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.²⁵ Besteedt aandacht aan het rapport "Mogelijke effecten van intensieve-veehouderij op omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen".²⁶

---

¹⁸ Vanwege de heersende problematiek ten aanzien van fijn stof wordt dit met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit de Wet milieubeheer moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen (bijvoorbeeld NO_2).

¹⁹ Op termijn moeten voor toetsing aan de Wet milieubeheer ook de consequenties van het voornemen op $PM_{2,5}$ in beeld worden gebracht. Momenteel is in de beschikbare literatuur nog maar weinig bekend over het precieze aandeel van $PM_{2,5}$ in PM_{10} . De verwachting is echter dat de $PM_{2,5}$ -emissie bij intensieve veehouderijen beperkt is. Op dit moment vraagt de Commissie daarom nog niet de gevolgen voor de $PM_{2,5}$ -concentraties in beeld te brengen. Zij adviseert echter nieuwe kennisontwikkelingen hieromtrent nauwlettend te volgen.

²⁰ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen immers nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

²¹ Gebruik hiervoor klassebreedtes van $1,0 \mu g/m^3$ of minder, indien klassebreedtes van $1,0 \mu g/m^3$ onvoldoende onderscheidend zijn.

²² Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

²³ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

²⁴ Infectie veroorzaakt door de Meticilline (antibioticum)-resistente *Staphylococcus aureus* bacterie.

²⁵ Maak hierbij gebruik van het RIVM briefrapportnr. 215011002: Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie.

²⁶ Dit rapport is verschenen op 7 juni 2011 en opgesteld door: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeeland.

5. Monitoring, beeldmateriaal en overige aspecten

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is essentieel. Monitoring maakt inzichtelijk hoe de milieugebruiksruimte voor de verschillende milieuaspecten verandert. Dit biedt bruikbare informatie voor toekomstige ontheffingen en vrijstellingsbesluiten.

Beschrijf in het plan-MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie. Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven en de ambities van de plannen gehaald worden. Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde ontwikkeling niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

5.2 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het plan-MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Benut de kaarten uit de Structuurvisie voor zover mogelijk. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de glastuinbouw- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch (inclusief archeologisch) waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

5.3 Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Mill en St.Hubert

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Mill en St.Hubert

Besluit: vaststellen bestemmingsplan buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor (intensieve) veehouderij die mogelijk m.e.r.– (beoordelings)plichtig zijn en vanwege mogelijke Passende beoordeling

Activiteit: actualisatie van het bestemmingsplan buitengebied.

Procedurale gegevens:

aankondiging start procedure in de Koerier van 14 juni 2011

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 15 juni t/m 26 juli 2011

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 17 juni 2011

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 12 september 2011

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij dit project is als volgt:

Ir. S. Bokma

Ing. J.M. van der Grift

Ir. C.T. Smit (secretaris)

mw. M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de hierna genoemde informatie die van het bevoegde gezag is ontvangen, als uitgangspunt. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- (2560-02) notitie reikwijdte en detailniveau (10 juni 2011)
- (2560-04) voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied Mill & St Hubert (digitaal, juni 2011)
- (2560-18) concept-structuurvisie In duurzaam perspectief (digitaal, juni 2011)

De Commissie heeft een zienswijze via bevoegd gezag ontvangen, te weten: Brabantse Milieufederatie.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffect- rapport Bestemmingsplan buitengebied gemeente Mill en Sint Hubert

De gemeente Mill & Sint Hubert gaat het bestemmingsplan voor haar buitengebied herzien. Omdat het bestemmingsplan mogelijk kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten en omdat effecten op omliggende Natura 2000-gebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag bij deze procedure is de gemeenteraad van Mill en Sint Hubert.

Commissie voor de
milieueffectrapportage

ISBN: 978-90-421-3373-0

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

